

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. De diei Dominicæ aliorumq[ue] festorum institutione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

præcisè; Ratio, quia offerre munera ad altare est
quas Ecclesiastica communicatio.

Fæminæ ad altare sub Missæ sacrificio admitti 7
sed non intra cancellos ubi Clerici stant.

Oblationes non faciendæ, nec accipiendæ sunt 8
ex iis, quæ iniuste acquisita & restitutioni obnoxia
sunt iuxta D. Thom. allegatis illud Eccle. 34. *Immo-*
latus ex iniquo oblatio & maculata.

Quorundam criminoforum V. C. raptorum, v- 9
forariorum, meretricum oblationes recipere sacris
Canonibus prohibitum est.

TRACTATUS VII.

De Fæstorum obseruatione,

CAP. I.

De diei Dominica & aliorum fæstorum institutione.

Tertium Decalogi præceptum partim Morale
est atque ex lege naturali descendens, qua-
tenus absolute præcipitur, vt post habitis aliis
negotiis temporalibus Dei cultui arque adorationi
tempus aliquod tribuamus: Partim Cæremoniale,
quatenus certum tempus, videlicet integra dies
Sabbathi designatur, in quo ab aliis operibus absti-
nendum, tum in memoriam beneficii creationis,
tum in figura Christi toto Sabbatho in sepulchro
quiescitur: Ecclesia tamen sublato Sabbatho pertinẽ-
re ad Iudaicam legem & umbratiles figuras quib. noua
lex non astringitur, eius loco dominicũ diẽ instituit in
honorẽ mudi creati & recreati per Christũ in terris
die

die solis quæ est prima hebdomadis natum, & postea ex inferis eodem die resurgente iuxta Act. 10. Vna Sabbathi, id est, prima die hebdomadis.

2 Pascha celebrari non potest ante diem vigesimum secundum Martii, nec post vigesimum quintum Aprilis: Nam alias conueniremus cum paschate Iudæorum, & quod annis celebrari debet Pascha in prima die hebdomadis post decimam quartam lunam primi mensis: primus autem mensis non omnis ille censetur, in quo cadit æquinoctium vernum. Si enim æquinoctium sit post quartam decimam lunam mensis, ille lunaris non erit primus, sed vltimus anni: cum credibile non sit, Deum creasse mundum ante æquinoctium, ex quo sequitur Pascha non posse celebrari ante vigesimum secundum Martii, quæ si sit dies dominica, in eandemque incidat quarta decima luna, Ecclesia non instituit Pascha, sed transfertur in dominicam sequentem: Quod si luna decima quarta primi mensis cadat in diem decimum octauum Aprilis, quæ si dominica sit, postea in eo non celebrabitur, sed transferretur in sequentem dominicam cui dies vigesimus quintus Aprilis.

3 Episcopus specialia festa instituturus non tantum Cleri, sed etiam populi consensu, spectato iure communi requirere debet, ne populus grauetur multitudine festorum, & à laboribus necessariis impediat, quod omnes tangit approbari debet omnibus. Huic tamen iuri Laicorum in multis locis derogatum est. Alia festa Christi & Sanctorum per annum instituta sunt pontificia lege, & Episcopatus etiam statutis.

4 Episcopus festa specialia diæcesis iusta de causa abrogare potest.

Feſta diœceſis alia, quæ ex Epifcopi præcepto ſta-
tuuntur etiam iuxta Tridentin. exempti firmare
debent.

C A P. II.

De prohibitione operum ſeruilium de feſto.

Feſti obſeruatio eſt à medio noctis uſque ad alte-
rius noctis medium. | Suppoſito quod opera ſer-
uilia ſunt, quæ corporis commoditatibus in ſeruien-
tia ignobiliora ſunt per ſeruos exerceri ſolita V. C.
arare, fabricare, &c. His appoſita opera liberalia
dicuntur, quæ ad animum excolendum ſpectant,
ideoque libero homine digna cenſentur, ut ſcribe-
re, legere, loqui: Alia quaſi media, omnibus com-
munia, ut iter facere. Dico igitur ſola opera ſerui-
lia diebus feſtis prohibita eſſe, præterquam ſi iure
vel conſuetudine permiſſa ſint, qua ratione conceſ-
ſum eſt diebus feſtis coquere propter neceſſitatem.

Scribere tranſcribere e non ſunt opera ſeruilia, &
quia ſcribere pertinet ad artem liberalem gramma-
ticam; idemque probabiliter dicitur de pictura, ſi
ſine magno apparatu fiat, quia talis pictio perinde
ac ſcriptio conſiſtit in ducendis lineis ac figuris, &
ad animi recreationem etiam inſtituta eſt; Idem di-
cendum de Typographis characteres ordinantibus:
Impreſſio uero librorum eſt opus ſeruile.

Opus quod ſuapte natura liberale eſt non fit ſer-
uile, quia propter lucrum exercetur.: Nam lucrum
& merces non facit opus ut ſeruile, quandoquidem
opera ſeu obſequia quæ libero homine digna ſunt,
tamen mercede æſtimari poſſunt, ſicuti vniuerſa o-
pera ſeruilia non ideo talia eſſe deſinunt, quia ſine
mercede ſunt, quapropter lucrum & merces per acci-
dens

H h h

dens